

MILJØstyrelsen
Kemikalieenheden

Dato 11. december 2008
Kirst/JELAU

Grundnotat til Folketingets Europauvalg

Direktiv 76/769 EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt, eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater, og dettes overførsel til REACH forordning (EF) Nr. 1907/2006 bilag XVII om begrænsning vedrørende, fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, kemiske produkter og artikler.

Resume

1. Status

Kommissionen sendte den 26. november 2008 forslag om direktiv 76/769/EØF's overgang til bilag XVII i REACH forordningen. Forslaget er en følge af, at EU- Kommissionen senest 1. juni 2009 skal offentliggøre listen over de kemiske stoffer, som bliver inkorporeret fra det eksisterende direktiv 76/769/EØF til REACH forordningens bilag XVII.

På baggrund af drøftelse den 13. oktober 2008 i EU- Kommissionens arbejdsgruppe om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater med henblik på overførsel af direktiv 76/769/EØF, er det reviderede forslag sendt til medlemslandene med henblik på afstemning. Afstemningen er berammet til den 17. december 2008 efter forskriftsproceduren med kontrol i komitéen, der er nedsat med hjemmel i REACH forordningens artikel 133 (REACH komitéen).

2. Formål og indhold

Overførslen af direktiv 76/769/EØF, er en direkte konsekvens af implementeringen af REACH forordningen. Overgangen vil indholdsmæssigt betyde, at den eksisterende direktivtekst bliver ændret til lovforordningstekst.

REACH forordningens bilag XVII om begrænsninger vedrørende fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, kemiske produkter og artikler, skal af EU- Kommissionen være offentliggjort senest den 1. juni 2009. Bilag XVII afløser det nuværende direktiv

76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt, eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater.

Udgangspunktet for drøftelserne om overførsel af direktiv 76/769/EØF har været at opretholde det eksisterende beskyttelsesniveau af miljø og sundhed, som under det nuværende direktiv 76/769/EØF.

På grund af anden fællesskabslovgivning eller definitionerne under REACH, er der for enkelte begrænsninger sket særlige tilpasninger:

Asbest:

At markedsføringsbegrebet ikke var defineret under direktiv 76/769/EØF, og at fx et hus med asbesttag defineres som en artikel under REACH, har fået visse utilsigtede konsekvenser for omfanget af begrænsninger for asbest.

Ifølge direktiv 1999/77/EF, (sjette tilpasning af direktiv 76/769/EØF) er markedsføring og anvendelse af asbestfibre og produkter med indhold af sådanne forbudt pr. 1. januar 2005. Direktivet angiver endvidere, at artikler, der indeholder de forbudte asbestfibre, og som allerede var installeret eller i drift før den 1. januar 2005 er lovlige at bruge indtil de bortskaffes, eller ikke længere er anvendelige.

Som følge af definitionen på markedsføring i REACH gælder forbuddet enhver overdragelse af et produkt fra den dag forbuddet trådte i kraft, både som førstegangssalg og som genbrugssalg. Der må derfor heller ikke ske et ejerskifte af asbestholdige artikler som fx et hus med asbesttag.

For at imødegå denne utilsigtede konsekvens af overførslen til REACH, foreslås det at tillade videresalg/genbrugssalg af asbestholdige artikler, der lovligt var installeret/i drift inden den 1. januar 2005. Samtidig foreslås det, at medlemsstaterne for at beskytte menneskers sundhed, nationalt kan begrænse eller forbyde markedsføring af asbestholdige artikler, som var på markedet før 1. januar 2008.

Forslaget giver således mulighed for, at Danmark kan opretholde det eksisterende nationale beskyttelsesniveau. Arbejdstilsynet vil tage initiativ til at det nuværende beskyttelsesniveau bliver opretholdt i de danske regler.

Ved overførelse af direktiv 76/769/EØF til REACH forordningens bilag XVII laves desuden

følgende ændringer som konsekvens af anden fællesskabslovgivning.

Rådets direktiv 96/59/EF om bortskaffelse af polychlorbiphenyler og polychlorterphenyler (PCB/PCT) kræver, at udstyr indeholdende disse stoffer bliver oprenset og fjernet hurtigst muligt. Da PCT i udstyr er reguleret til fulde igennem direktiv 95/59/EF bliver reguleringen i direktiv 76/69/EØF ikke overført til bilag XVII i REACH forordningen.

Da direktiv 98/24/EF forbyder produktion og anvendelse på arbejdspladsen af 2-Naphtylamin, Benzidin, 4-Nitrobiphenyl, 4-Aminobiphenyler, er begrænsningen i REACH forordningens bilag XVII bragt i overensstemmelse med disse bestemmelser, således, at de ikke må markedsføres eller bruges i kemiske stoffer eller blandinger i koncentrationer over 0,1 % vægtprocent.

Carbon tetrachlorid og 1,1,1 trichlorethan bliver reguleret under Rådets forordning Nr. 2037/2000 af 29. juni 2000 om stoffer, der nedbryder ozonlaget. Derfor er det overflødigt at have dem med i overgangen fra 76/769/EØF til REACH forordningens bilag XVII.

Kviksølv i batterier er omfattende reguleret under direktiv 2006/66/EF om batterier og akkumulatører og udtjente batterier og akkumulatører, samt om ophævelse af direktiv 91/157/EØF. Derfor er det overflødigt at overføre reguleringen til bilag XVII i REACH forordningen.

Direktiv 2007/51/EF om strafferetlig beskyttelse af miljøet specificerer, at måleinstrumenter indeholdende kviksølv solgt inden indførelse af restriktioner i henhold til direktiv 2007/51/EF stadig vil være tilladt at anvende. Dette inkluderer også gensalg. Denne fritagelse vil også være gældende i REACH forordningens bilag XVII.

For at opretholde de eksisterende rammer for regulering af cadmium har det været nødvendigt at modificere teksten. Det skyldes, at direktiv 76/769/EØF ikke definerer artikler, men REACH forordningen gør. Restriktionen af cadmium gælder således både for produkter eller artikler, når det optages på bilag XVII i REACH forordningen.

I forbindelse med overførsel af en række kemiske stoffer fra direktiv 76/769/EØF til REACH forordningens bilag XVII, har det været nødvendigt at tilføje, at forbud mod markedsføring kun skal gælde ved salg af nye artikler. Salg af brugte artikler, markedsført før ikrafttrædelsesdatoen for begrænsninger, som indeholder disse stoffer, er således stadig tilladt at videresælge.

Begrænsninger, der er vedtaget under direktiv 76/769/EØF efter 1. juni 2007, vil blive indarbejdet direkte i REACH forordningens bilag XVII, jf. REACH forordningens artikel 137 stk.

3¹

3. Nærhedsprincippet

Regeringen finder, at forslaget er fuldt ud i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det overordnede mål med REACH om beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet og sikring af det indre marked bedst nås ved harmoniserede regler i forhold til begrænsning vedrørende, fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, kemiske produkter og artikler.

4. konsekvenser for Danmark

Forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes gennemført i dansk ret ved offentliggørelse i EF-Tidende, da der er tale om en ændring af selve REACH-forordningen

Direktiv 76/769/EØF's overgang til REACH forordningens bilag XVII betyder, at alle bekendtgørelser eller dele af bekendtgørelser, som gennemfører direktiv 76/769/EØF, skal ophæves den 1. juni 2009.

Bekendtgørelser som ophæves eller ændres væsentligt

- Bekendtgørelse nr. 420 af 21. april 1996 om begrænsning af salg og anvendelse af pentachlorphenol.
- Bekendtgørelse nr. 24 af 14. januar 2000 om forbud mod import og salg af visse nikkellholdige produkter.
- Bekendtgørelse nr. 789 af 12. august 2005 om ændring af bekendtgørelsen om forbud mod import og salg af visse nikkellholdige produkter.
- Bekendtgørelse nr. 461 af 26. maj 2003 om forbud mod import og salg af kortkædede chlorparaffiner.
- Bekendtgørelse nr. 755 af 15. august 2003 om forbud mod import, salg og anvendelse af visse azofarvestoffer.
- Bekendtgørelse nr. 76 af 9. februar 2004 om begrænsning af import, salg og anvendelse af penta- og octabromdiphenylether.
- Bekendtgørelse nr. 1006 af 12. oktober 2004 om begrænsning af import, salg og anvendelse samt mærkning af nonylphenol, nonylphenoethoxylat og cement.

¹ Enhver ændring af begrænsninger i henhold til direktiv 76/769/EØF, der vedtages efter den 1. juni 2007, skal inkorporeres i bilag XVII med virkning fra den 1. juni 2009.

- Bekendtgørelse nr. 1279 af 5. december 2006 om blødgøringsolier, der indeholder visse polycykliske aromatiske forbindelser til fremstilling af dæk og dækdele.
- Bekendtgørelse nr. 1250 af 6. december 2006 om begrænsning af import, salg og anvendelse af toluen og trichlorbenzen.
- Bekendtgørelse nr. 613 af 14. juni 2007 om begrænsning af salg og anvendelse af arsen.
- Bekendtgørelse nr. 1433 af 11. december 2007 om begrænsning af import, salg og anvendelse af perfluoroktansulfonater.
- Bekendtgørelse nr. 925 af 13. december 1998 om PCB, PCT og erstatningsstoffer herfor, som er ændret ved bekendtgørelse nr. 764 af 27. august 2001.
- Bekendtgørelse nr. 1199 af 23. december 1992 om forbud mod salg, import og fremstilling af cadmiumholdige produkter
- Bekendtgørelse nr. 665 af 4. juli 1996 om begrænsning af salg og anvendelse af creosot
- Bestemmelser i bekendtgørelse nr. 1042 af 17. december 1997 om begrænsning af salg og anvendelse af visse farlige kemiske stoffer og produkter til specielt angivne formål
- Bekendtgørelse nr. 535 af 18. juni 2003 om ændring af bekendtgørelse af salg og anvendelse af creosot
- Bekendtgørelse nr. 627 af 1. juli 2003 om forbud mod import, salg, og eksport af kviksølv og kviksølvholdige produkter
- Bekendtgørelse nr. 1278 af 12. december 2005 om begrænsning af import, salg og anvendelse af biocidholdig bundmaling
- Bekendtgørelse nr. 786 af 11. juli 2006 om forbud mod ftalater i legetøj

Følgende af Arbejdstilsynets bekendtgørelser ændres:

- Bekendtgørelse nr. 1502 af 21. december 2004 om asbest.
- Bekendtgørelse nr. 559 af 4. juli 2002 med senere ændringer om særlige pligter for fremstillere, leverandører, importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø – bilag om cromat i cement
- Bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 med senere ændringer om arbejde med stoffer og materialer

Begrænsninger der ikke reguleres af direktiv 76/769/EØF, og strengere nationale (danske) regler opretholdes ved overgangen fra 76/769/EØF til REACH-forordningens bilag XVII.

Ud over ovenstående bekendtgørelser, der enten ophæves eller ændres væsentligt, vil der ske justering af mindre art i andre bekendtgørelser, fx justeres bekendtgørelse nr. 1082 af 13. sep-

tember 2007 om forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly, for så vidt blykarbonater og blyulfater i maling

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser, fordi det er overførsel af eksisterende lovgivning. Der er ikke tale om ændring af omfanget af reguleringen.

Der er ingen statsfinansielle konsekvenser eller økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Beskyttelsesniveau

Med direktiv 76/769/EØF's overgang til REACH forordningens bilag XVII vil beskyttelsesniveauet kunne opretholdes for så vidt, der indføres nationale begrænsninger vedrørende videre salg/genbrugssalg af artikler indeholdende asbestfibre, der var installeret/i drift inden den 1. januar 2005.

5. Høring

Forslaget har været i høring i Miljøspecialudvalget fra 3. til 8. december 2008.

3F har oplyst, at man kan støtte forslaget. DI kan også støtte forslaget, og bemærker herud over, at de nationale, danske regler bør gennemgås med henblik på at vurdere, om de skal overføres til EU-lovgivning eller afskaffes.

Arbejdstilsynet oplyser, at man ikke har kommentarer til forslaget; det samme gælder Erhvervs- og Byggestyrelsen.

6. Forhandlingssituationen

EU- Kommissionen, har fremstillet forslag om direktiv 76/769/EØF's overgang til REACH forordningens bilag XVII. Medlemslandene har fungeret som høringspart i arbejdsgruppen om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater under direktiv 76/769/EØF gennem jævnlige møder i Bruxelles siden 2006.

7. Dansk holdning

Regeringen hilser EU- Kommissionens forslag velkomment. Regeringen er overordnet enig i, at overførslen af direktiv 76/769/EØF til REACH forordning bilag XVII, er vigtig for implementeringen af REACH i sin helhed.

Det er afgørende for Danmark, at forslaget giver mulighed for at opretholde det samme beskyttelsesniveau som hidtil. Under forhandlingerne af udkast til forslaget har Danmark arbej-

det for, at der ved overførelsen af direktiv 76/769/EØF til REACH bilag XVII ikke må ske forringelser i beskyttelsesniveauet for miljø og sundhed. Med hensyn til de utilsigtede konsekvenser af overførelsen til REACH vedrørende ”markedsføring” og videresalg af artikler indeholdende asbestfibre, er det meget væsentligt for regeringen, at forslaget åbner mulighed for at lave nationale restriktioner i forhold til asbestholdige produkter, der sikrer, at Danmark kan bevare det nuværende beskyttelsesniveau.